

Boekbespreking

Superhonden door Jane Killion

Door Ineke Post

Waarom is de ene hond zoveel beter te trainen dan de andere? Heeft dat te maken met intelligentie? Jane Killion heeft in haar boek 'When Pigs Fly!' een trainingsmethode ontwikkeld om 'onmogelijke' honden succesvol te trainen. De ingrediënten voor deze methode zijn niet nieuw; het vernieuwende zit in de samenstelling van haar recept. Elk ingrediënt is gewikt en gewogen en haar eigen roedel Bull Terriërs was dankbaar testmateriaal. Dit was bepalend voor de uiteindelijke volgorde van de ingrediënten in het succesrecept. Sinds kort is dit boek in het Nederlands verkrijgbaar onder de titel 'Superhonden'.

Pigs Flyhonden

Jane Killion verdeelt de hondenpopulatie in twee groepen, namelijk

- de volgzame honden: zij vragen nooit naar het waarom maar doen wat ze gezegd wordt en
- de eigenwijze honden: zij willen meer weten voor zij aan een verzoek voldoen. Deze honden noemt zij 'Pigs Flyhonden'.

Waardeoordelen die 'Pigs Flyhonden' toebedeeld krijgen, zijn vaak: onafhankelijk, eigenzinnig, koppig, moeilijk lerend en Oost-Indisch doof. In het algemeen zijn dit de honden die gefokt zijn om zelfstandig te werken en geen aanwijzingen van de mens nodig hebben. De volgzame honden doen weliswaar eerder wat ze verteld wordt maar dat is iets heel anders dan dat ze sneller zouden leren.

Intelligentie en sneller leren

Door Scott en Fuller is in 1965 onderzoek naar aangeboren gedrag bij honden gedaan (Genetics and the Social Behavior of the Dog). Bij dit onderzoek waren zowel honden uit de volgzame als uit de zelfstandige rassen betrokken. De eindconclusie was dat alle honden over dezelfde intelligentie lijken te beschikken.

Jane Killion voegt hier nog aan toe dat de volgzame rassen sneller lijken te leren omdat de traditionele leermethodes hierop afgestemd zijn. Het probleem ligt dus niet bij de hond maar bij de gebruikte methode.

Uit elk van deze groepen loopt er één exem-

plaar bij mij thuis. Met beide honden wordt veel getraind en ik kan me uit eigen ervaring helemaal in haar conclusie vinden.

Om een 'Pigs Flyhond' bepaald gedrag aan te leren, moet hij eerst in de juiste stemming gebracht worden waarin hij open staat om te leren. Dit is negentig procent van de 'Pigs Fly-methode'.

De andere tien procent behelst het daadwerkelijk aanleren van gedrag (oefeningen).

De methode bestaat uit de volgende stappen:

- Ontdekken hoe honden leren; het beheersen van de leerprocessen.
- Clicker leren gebruiken om gedrag te markeren; het geluid van een goed geconditioneerde clicker is dan klassiek geconditioneerd.
- De hond leren gedrag aan te bieden zonder erom te vragen. Dit vindt plaats door middel van spelletjes zoals de hond heel veel dingen met een kartonnen doos te laten doen. Hierdoor wordt een operante houding van de hond gestimuleerd en kan de handler zijn/haar mechanische trainingsvaardigheden verbeteren.
- Shapen. Dit spreekt het probleemoplossend-vermogen van de hond ten volle aan. De hond leert een werkmoraal aan.
- Bekrachten. Hiervoor uitzoeken waar de hond enthousiast van wordt, wat hem van nature motiveert. Over deze dingen of activiteiten heb jij als handler de zeggenschap. Doordat de favoriete activiteit de bekrachtiger wordt voor de niet-favoriete activiteit, gaat het enthousiasme van de eerste activiteit vanzelf op de laatste over. De hond moet dan wel de kans hebben om zijn favoriete activiteit geregeld uit te kunnen voeren in ruil voor zijn niet-favoriete activiteiten. Krijgt hij die kans niet, dan gebruikt hij al zijn energie om dit koste wat kost te bereiden.
- Aandacht vragen. Dit gaat de tweede natuur van de hond worden, zijn basishouding. De hond moet aandacht hebben zonder dat de handler daar een commando aan geeft, omdat in een omgeving met veel prikkels de 'Pigs Flyhond' het commando niet registreert.
- Spelen. Een hond die het leuk vindt om met zijn handler te spelen, toont meer interesse in die handler. Een stap verder is dat spel als beloning voor gewenst gedrag ingezet kan worden. Hoe meer verschillende bekrachtigers de handler in zijn/haar assortiment heeft, hoe leuker/spannender de hond het vindt en hoe enthousiaster hij wordt.
- In deze stap komt dan uiteindelijk het gedrag aan leren aan de orde, die tien procent dus. Het betreft hier de basiscommando's en het omvormen van probleemgevend gedrag naar gewenst gedrag. Hier heeft Jane Killion een formule voor bedacht. Elk

gedrag wordt SECUUR aangeleerd waarin de letters voor het volgende staan:

S= Shapen

E= een commando aan het gedrag koppelen

C= continu herhaalde, korte sessies

U= unieke bekrachtigers; wat maakt de hond enthousiast

U= uitbreiding van het werkterrein; heel geleidelijk

R= reële eisen stellen; eisen bijstellen als je de omstandigheden verandert. Bij het ombuigen van het probleemgevend gedrag, gaat Jane Killion uit van het ABC-concept dat door Marian en Bob Bailey is geïntroduceerd. In dit concept staan de letters voor:

A= antecedent

B= bepaald gedrag

C= consequentie

Jane Killion laat in haar boek zien hoe ze dit concept toepast op negen speciaal geselecteerde probleemgevende gedragingen.

- Als laatste stap van de methode komt het integreren van deze methode in het leven van alledag aan de orde, kortweg het samenleven met de hond. De hond train je niet alleen in speciale trainingssessies. Vanuit het oogpunt van de hond gezien, is elke minuut samen training. De hond is voor al zijn behoeftes afhankelijk. Het geheim tot het succes is plannen, plannen en nog eens plannen ... en dat vereist denkwerk.

Dominantiesprookje

Haar boek eindigt Jane Killion met het ontzenuwen van het dominantiesprookje. Voor veel mensen is de dominantietheorie een makkelijke weg. Als je vindt dat je hond dominant is, hoeft je niet te trainen. Het enige wat je dan hoeft te doen, is te laten zien wie de baas is. Alle problemen zouden dan immers opgelost zijn.

Als ik kijk vanuit mijn eigen ervaring als trainer, instructeur en KGT-er is het boek 'Superhonden' hard nodig. Daar komt nog eens bij dat dit boek duidelijk en in heldere begrijpelijke taal geschreven is en daardoor voor praktisch iedereen toegankelijk is. Een aantal van mijn cursisten heb ik het boek al aangeraden.